

REPERTORIUL

REALIZĂRI ȘI PROIECTE, CRITERII ȘI EXIGENȚE*

Privity în cifre, realizarea repertoriului în stagiunea 1964—65 poate fi considerată satisfăcătoare, în ce privește dramaturgia originală contemporană și clasică, ceea ce dovedește că promovarea creației naționale constituie un principiu activ în orientarea teatrelor noastre. Din cele 249 de premiere realizate în stagiune, 123 au fost cu piese românești, indicînd un progres evident față de celelalte stagiuni, cînd ponderea dramaturgiei naționale în repertoriu se exprima printr-un procent aproximativ de o treime. Numărul pieselor noi, originale, prezentate anul acesta în premieră absolută, e îmbucurător. Teatrele, atît cele din Capitală cît și, mai ales, cele din regiuni, au manifestat spirit de inițiativă și zel lăudabil în stimularea creației, promovînd curajos autori noi, care au apărut acum pentru prima oară pe afișe: Ecaterina Oproiu, Coman Șova, Constantin Pastor, V. Munteanu, Deak Tamas, Vasile Rebreanu și Mircea Zăciu, Eugenia Busuioceanu — iată cîteva din numele noi ce au debutat în stagiune, alături de cele, consacrate mai de mult sau mai de curînd, ale unor autori ca: Horia Lovinescu, Aurel Baranga, Lucia Demetrius, Paul Everac, Al. Mirodan, Dorel Dorian, Al. Voitin, I. Hristea etc.

Unele scrieri ale debutanților au reale calități și conțin promisiuni certe cu privire la dezvoltarea aptitudinilor lor creatoare. Viitorul însă, singur, va verifica aceste promisiuni, consacrînd valorile reale durabile și dînd uitării efemeridele.

Alături de piesele noi, repertoriul original, jucat în această stagiune, menține și confirmă valoarea unor opere consacrate în stagiunile trecute, readucînd pe afișe piese de prestigiu ale dramaturgiei noastre, ca *Bălcescu* de Camil Petrescu, *Passacaglia* de Titus Popovici, *Surorile Boga* de Horia Lovinescu, *Horia* de Mihail Davidoglu, *Trei generații* de Lucia Demetrius.

În privința valorii de conținut a cifrelor, situația repertoriului original reprezentat în această stagiune se arată mai puțin îmbucurătoare. Neîndoios, în abordarea unor teme și probleme de actualitate există realizări. Preocuparea pentru actualitatea vieții

* Expunere făcută de Nicolae Munteanu, secretarul Consiliului Teatrelor, la plenara lărgită a Consiliului Teatrelor din C.S.C.A., în ziua de 9 iulie 1965.

noastre apare evidentă, îndeosebi în acele piese care, încercînd să reflecte aspecte noi ale procesului de formare a conștiinței socialiste, pledează pentru înalta responsabilitate umană și cetățenească a omului contemporan. *Oricît ar părea de ciudat și Ninge la ecuator* de Dorel Dorian, *Nimic nu se pierde, dragul meu* de I. Hristea, *Nu sînt Turnul Eiffel* de Ecaterina Oproiu, *Prietenii* de Lucia Demetrius, *Stăpînul apelor* de C. Pastor constituie tentative de investigare în conștiința omului de azi din societatea noastră, ridicînd în dezbatere publică probleme ale eticii, comportării, orientării în viață, de pe pozițiile idealului etic socialist. Comedii ca *Fii cuminte, Cristofor!* de Aurel Baranga, *Somnoroasa aventură* de Teodor Mazilu, *Tezaurul lui Justinian* de Al. Voitin atacă racile mai vechi și mai noi, rămășițe ale unor vechi deprinderi și precepte de educație. Dar, fie datorită unor neîmpliniri artistice sau superficialității în abordarea temelor, fie din pricina abordării unor aspecte minore, periferice ale vieții, în ciuda numărului mare, piesele noi, apărute recent, nu izbutesc să satisfacă cerințele justificate ale publicului, de a vedea reflectate pe scenă aspectele esențiale, majore, ale vieții poporului nostru. S-a mai semnalat cu diverse prilejuri și în presă o tendință accentuată, în această stagiune, spre o tematică minoră, lipsită de semnificație, cu falsă reputație de atractivitate. Privind piese inegale, desigur, ca valoare artistică, dar înrudite prin temă, ca *Fii cuminte, Cristofor! Ulise și... coincidențele*, *Cuibul de familie*, *Intîlnire cu îngerul*, *Căsnicia nu-i o joacă*, și văzînd larga lor răspîndire (datorită ospitalității oferite de teatrele noastre acestor piese și programării lor frecvente) s-ar putea crede că problema adulterului constituie o preocupare centrală, capitală, a societății noastre. Montarea unor asemenea piese nu are în sine nimic grav. Dar cînd aceste lucrări și altele asemănătoare ca substanță sînt programate cu precădere, nu numai în lista premierelor, ci mai ales în repertoriul curent, săptămînal, al teatrelor — ocupînd locul operelor bogate în idei, răscolitoare prin conținutul lor, și mai apte de-a contribui la educarea spectatorilor —, problema devine serioasă și responsabilitatea conducerilor teatrelor începe să stîrnească îndoieli.

Am văzut că, pe planul cifrelor, repertoriul fixat la începutul stagiunii la capitalul dramaturgiei originale coincide cu cel realizat, dar din punct de vedere al conținutului, comparația începutului de stagiune cu sfîrșitul ei e mai puțin mulțumitoare. De pildă, din șapte teatre care-și propuseseră să joace *Moartea unui artist* de Horia Lovinescu, numai două și-au împlinit intențiile, celelalte cinci înlocuind piesa, fără ca repertoriul lor să cîștige prin această schimbare (Teatrul Național din Craiova cu *Gaițele*; Teatrul de Stat din Ploiești cu *Pasiunea vitaminelor*; Teatrul de Stat din Brașov cu *Ceartă în familie*; Teatrul de Stat din Botoșani cu *Concert sub nuci*).

Jocul ielelor de Camil Petrescu, care-și așteaptă de mai bine de 30 de ani valorificarea scenică, va trebui să mai aștepte pînă în stagiunea viitoare, deoarece spectacolul nereușit al Teatrului de Stat din Brașov nu poate constitui o carte de vizită onorabilă pentru lansarea piesei, iar alte teatre care au programat piesa au renunțat la această grea încercare, sau au amînat-o. *Ștafeta nevăzută* a figurat și ea în repertoriul mai multor teatre, dar au reprezentat-o doar trei: Tg. Mureș, Teatrul Maghiar de Stat din Cluj și cel din Satu-Mare.

În sectorul dramaturgiei străine, situația prezintă alte aspecte. Repertoriul realizat dovedește modificări de structură față de cel inițial, cu o deplasare evidentă spre zone geografice și culturale mai largi. Piese valoroase ale dramaturgiei contemporane de peste hotare au îmbogățit anul acesta repertoriul general, fie prin programarea lor inițială, fie prin adăugiri ulterioare, aducînd o mai mare diversitate de teme și modalități artistice, prilejuind interpretări scenice de înaltă ținută. Semnalăm, între altele, repariția dramaturgiei lui O'Neill, prin opere cunoscute, ca *Patima de sub ulmi*, *Dincolo de zare*, *Anna Christie*, sau mai puțin cunoscute, ca *Luna dezmoșteniților*; apariția pe scena noastră a numelui lui John Osborne cu *Privește înapoi cu minie*, prezența lui Dürrenmatt cu *Fizicienii* și *Frank al U-lea*, a lui Arthur Miller cu *Vedere de pe pod* și *Urăjitoarele din Salem*; montarea pieselor *Clipe de viață* de Saroyan, *Zoo de Vercors*, *Oamenii și șoarecii* de J. Steinbeck etc.

Totuși, în selectarea pieselor menite să îmbogățească repertoriul cu cele mai valoroase rezultate ale dramaturgiei contemporane, spiritul de discernămint n-a funcționat totdeauna cu destulă rigoare. În repertoriu au căpătat o pondere nedorită piese

șoare, desigur, cu o anumită factură atrațioasă — element ce nu trebuie ignorat, dar care nu poate constitui un criteriu esențial în alcătuirea programului. Într-o singură stagiune, piesele lui Robert Thomas noi le-am jucat pe mai multe scene decât teatrele franceze de la prima apariție pe afiș a acestui autor. Opt teatre din țara noastră au acordat găzduire generoasă acestui autor, câștigător al unor premii pentru abilitatea construirii subiectelor polițiste, dar care în nici un caz nu e cel mai reprezentativ dramaturg al Franței contemporane! Conducerea teatrului din Tg. Mureș și-a propus, probabil, să devină promotorul principal în România al lui Robert Thomas, deoarece a programat câte o piesă a acestuia la fiecare din cele două secții ale teatrului: *Opt femei*, la secția maghiară, și *Capcană pentru un om singur*, la secția română. Repetăm — nu e nici o nenorocire că se joacă uneori și asemenea piese, dar când programarea lor devine un fenomen generalizat, de mimetism, problema capătă aspecte îngrijorătoare. Același lucru îl putem spune și cu privire la alte lucrări, ca de pildă *Se caută un mincinos* de scriitorul grec D. Psathas, prezentă pe afișele a cinci, șase teatre... Iar datorită programării masive, ponderea reală a acestor piese în repertoriu e, de fapt, mai mare decât arată graficul premierelor.

În schimb, scrieri valoroase aparținând culturii teatrale mondiale, ce aduc ecouri dramatice impresionante din problematica majoră a epocii noastre, înscrise în repertoriu la începutul stagiunii, au dispărut pe parcurs. Regretăm că Teatrul „C. I. Nottara“ nu și-a respectat angajamentul de a aduce la cunoștința publicului opera unui dramaturg de prestigiu mondial și de orientare militantă revoluționară, ca Sean O'Casey, fiind în schimb primul teatru care a lansat la noi „opera“ lui Robert Thomas *Opt femei*, difuzând-o larg prin mijlocirea unui turneu pe țară. Teatrul „Barbu Delavrancea“, la rîndul său, a înlocuit piesa revoluționară, de certă valoare poetică, *Trandafirii roșii pentru mine* de Sean O'Casey cu dramaletă anodină *Noaptea la drumul mare* de Renato Lelli, Teatrul de Stat din Ploiești a înlocuit *Frank al U-lea* de Dürrenmatt cu *Mincinoasa* de Diego Fabbri, nume de prestigiu, desigur, dar nu datorită acestei comedioare.

Modificările aduse în lista premierelor din această stagiune reprezintă un fenomen frecvent. El se repetă în fiecare an teatral, își are justificările sale obiective, dar, mai ales, subiective. Desigur, activitatea artistică, creația teatrală, e un fenomen viu, în permanentă mișcare și supus unor factori și influențe de moment — ca, de pildă, apariția unor piese noi, interesante, sau schimbări intempestive în componența trupei. Dar această fluctuație a repertoriului se arată adesea rodul unei munci și gândiri dintru început superficiale, o ignorare a nivelului ansamblului mișcării teatrale de către unii conducători de teatre, preocupați, evident unilateral, de mica lor feudă, sau reprezintă o cedare rapidă în fața unor inerente dificultăți. Rezultatele acestei fluctuații sînt variabile. Uneori ele acționează în avantajul valorii repertoriului. De pildă, la Piatra-Neamț, teatrul și-a îmbogățit activitatea prin montarea piesei *Nu sînt Turnul Eiffel*, în premieră pe țară, dovedind inițiativă și promptitudine în detectarea pieselor noi, interesante. De asemenea, și-au ridicat calitatea repertoriului în cursul stagiunii Teatrul de Stat din Timișoara, cel din Satu-Mare, Teatrul Național „Vasile Alecsandri“ din Iași. Dar la multe alte teatre, înlocuirile au adus drept rezultat o sărăcire a conținutului, o scădere a valorii cultural-educative a repertoriului, atît pe plan local cît și pe planul general al mișcării noastre teatrale. Asemenea schimbări dezavantajoase au operat Teatrul „C. I. Nottara“, teatrele din: Ploiești, Botoșani, Brașov, Constanța, Pitești, Teatrul Național din Craiova, teatrul din Sf. Gheorghe etc. Și enumerarea ar putea continua...

De aceea merită să fie menționate acele teatre care, alcătuiind de la început un repertoriu bineorientat, gândit în raport cu sarcinile ideologice și profesionale ale colectivului și ținînd seama de posibilitățile efective de realizare, au izbutit să-și îndeplinească pînă la capăt — cu mici rezerve uneori — angajamentele luate, la începutul stagiunii, față de spectatori, confirmînd încrederea acestora în seriozitatea instituției. Astfel de teatre sînt: Teatrul de Stat din Galați (care merită o mențiune specială pentru grija dovedită în promovarea dramaturgiei originale), Teatrul de Stat din Timișoara (repertoriu bogat, variat, de ținută culturală), Teatrul Maghiar de Stat din Satu-Mare, Teatrul de Stat din Brăila, Teatrul de Stat din Bîrlad.

Majoritatea teatrelor și-au propus un plan de premiere mai mare decât capacitatea lor efectivă de realizare și, dându-și seama de aceasta, și-au redus programul în timpul stagiunii. Dar această reducere s-a făcut adesea tocmai cu sacrificarea acelor piese care ar fi întărit rezonanța majoră, socială, a repertoriului. De aci decalajul de conținut care a rezultat între repertoriul fixat la începutul stagiunii și cel realizat. Listele frumoase de titluri așternute pe hîrtie, planurile n-au nici o valoare, atîta vreme cît ele nu capătă viață prin încorporarea lor în practica creatoare a teatrului.

Sintem la capătul unei stagiuni bogate în realizări, o stagiune în care teatrul nostru și-a afirmat valoarea pe plan național — prin Decada teatrelor dramatice — și internațional — prin succesul Teatrului de Comedie în cadrul Teatrului Națiunilor ; o bună parte a spectacolelor create în stagiune dovedesc o treaptă superioară în procesul de maturizare ideologică și artistică a teatrului nostru. Reprezentațiile valoroase, prezentate de teatre în cadrul decadei și în afara ei, cu piese originale și străine de înaltă înută și de o mare diversitate artistică au demonstrat că nivelul interpretării scenice e în strînsă legătură cu valoarea operei dramatice interpretate, că, deci, valorile spectacologice se nasc pe baza unui repertoriu bogat în virtuți educative, ideologice și artistice.

* * *

Menționăm de la început caracterul cu totul provizoriu al listelor de propuneri, elaborate de teatre în vederea noii stagiuni. Unele titluri par introduse în repertoriu pe baza unor relatări fugare, fără o prealabilă studiere a textului ; abundă locurile libere rezervate pieselor originale care vor apărea în cursul stagiunii, dar nu există certitudinea reprezentării sau măcar realizării acestor piese, aflate în stare de nebuloasă...

Proiectul stagiunii viitoare prevede în această fază 248 de premiere din care 100 cu piese originale (noi și vechi). În dramaturgia originală, clasicii Caragiale și Alecsandri figurează alături de nume proaspete, debutanți pe care teatrele le-au programat curajos pe propria lor răspundere : de pildă, Dumitru Radu, Al. Demetriad, Ion Buleandră, Dorin Moga, Rodica Mihăilescu. Reîntîlnim și nume cunoscute, ca : Horia Lovinescu, Al. Mirodan, Paul Everac, Al. Voitin, Sidonia Drăgușanu, M. Davidoglu, V. Stoescu, alături de Teodor Mazilu, Ecaterina Oproiu, Radu Cosașu, I. Hristea, în dreptul cîtorva titluri noi și ale altora mai vechi, chiar consacrate. Din cele 48 de titluri de piese originale contemporane înscrise în propunerile de repertoriu, 31 (deci mai mult de jumătate) reprezintă scrieri inedite. Unele din ele se află încă pe masa de lucru a scriitorilor, altele în fază de proiect. Cîte se vor realiza într-adevăr ? Cîte vor constitui evenimente artistice ale stagiunii ? Din ceea ce cunoaștem despre piesele existente, înscrise în proiect, sau despre șantierul creației dramatice, deocamdată nu ne putem considera satisfăcuți de situația creației originale în actualul proiect de repertoriu. Aceste întrebări ar trebui să-i preocupe pe directorii teatrelor, pe regizori, secretarii literari și alți factori responsabili ai vieții teatrului.

Faptul că dramaturgia noastră și-a afirmat virtuțile de viabilitate, veridicitate și atractivitate pentru publicul larg, prin scrieri apreciable apărute în ultimii ani, ne face să nu ne mulțumim cu puțin, să nu acceptăm aproximația și mediocritatea. Este necesar un spor de efort din partea autorilor, pentru investigație mai adîncă în marele proces al construcției sociale, materiale și spirituale a lumii socialiste, pentru perfecționarea instrumentelor de cunoaștere și de exprimare artistică a acestei bogate lumi a omului contemporan, lumea poporului nostru, nesecat izvor de inspirație pentru toate genurile de artă. Este datoria teatrelor să vină în întîmpinarea dramaturgilor pentru realizarea acelor piese, așteptate pe bună dreptate de spectatori, care să reflecte și să răspundă aspirațiilor poporului prin suflul lor larg social, prin partinitate comunistă, prin consonanța cu idealul înaintat al maselor.

S-a lărgit aria de cercetare a dramaturgiei naționale mai vechi. Cîteva titluri de piese românești, absente de multă vreme din repertoriul teatrelor noastre, și-au făcut din nou apariția. E un progres încă timid, cercetările în această direcție găsesc un cîmp larg de investigare, pentru a se valorifica tot ceea ce merită să intre în bagajul cultural al publicului de azi. E cel puțin curios că numele lui Mihail Sorbul nu figurează în proiectul nici unui teatru ; că din dramaturgia lui Al. Kirișescu tot *Gaițele* dețin

primatul; că Ion Luca este în continuare ignorat. Ne așteaptă o muncă serioasă și atență de revalorificare a moștenirii dramatice în spirit critic și cu o bună orientare, pentru a nu elimina valori certe în favoarea unor false valori, cum se mai întâmplă citeodată.

Capitolul dramaturgiei contemporane din alte țări este, în prezentul proiect de repertoriu, bogat reprezentat, el oferind o mare diversitate de nume, titluri, modalități artistice. Sînt prezente piese ale dramaturgiei socialiste cu teme interesante — *Ploșnița* de Vladimir Maiakovski, *Sora cea mare* de A. Volodin, *Odihnă la Arco Iris* de D. Dimov, *O sută patru pagini despre dragoste* de A. Radzinski și altele. Unele teatre s-au orientat bine, programînd piese cu un conținut bogat, profund, ce aparțin culturii teatrale contemporane și care constituie luări de atitudine ale unor scriitori față de probleme stringente ale epocii, de pe poziții umaniste, chiar dacă nu întotdeauna ferme, consecvente. Cităm dintre aceste piese: *Cartofi prăjiți la toate felurile* și *Rădăcini* de Arnold Wesker, scriitor progresist englez, pentru prima oară prezent în repertoriul nostru; *Incident la Uichy* și *După cădere* de Arthur Miller; *Beckett* de Anouilh (pe care sperăm să o vedem chiar jucată de data aceasta și nu numai înscrisă în repertoriul Teatrului Național „I. L. Caragiale”); *Arta comediei* de Eduardo De Filippo, piese noi de Dürrenmatt, Max Frisch, sau piese mai vechi de autori de prestigiu, ca Pirandello sau Garcia Lorca.

Nu credem însă că vor contribui substanțial la educarea spectatorilor piese ca *Idioata* de Marcel Achard (Teatrul Maghiar din Cluj), *Dulce pasăre a tinereții* de Tennessee Williams (Teatrul de Stat din Oradea) sau *Pisica pe acoperișul fierbinte* a aceluiași autor (Teatrul Național „I. L. Caragiale”) și nici piesele lui Robert Thomas, din nou programate la cîteva teatre, nici *Floare de cactus* de Barillet și Gredy (Teatrul de Stat din Galați) sau *Kathleen* de Sayers (Teatrul de Stat din Oradea).

Propuneri de acest fel, ca și altele, existente în proiecte, arată că în ultima vreme s-a ivit o oarecare nesigurantă la unele teatre în privința criteriilor de selecționare a pieselor pentru viitorul repertoriu, o oarecare confuzie chiar, în legătură cu rostul și rolul teatrului în societatea noastră. Se constată înclinarea spre promovarea unor piese cu un foarte slab rol educativ, dar cu un pronunțat caracter de sexualism, specific unei bune părți a literaturii și artei occidentale de azi. Asemenea propuneri se fac uneori în numele realismului, în numele dorinței de a demasca putreziciunea morală a lumii burgheze. Realismul în teatru nu implică renunțarea la decență și sobrietate, iar educația multilaterală a spectatorilor, în spiritul umanismului socialist, nu are mult de câștigat prin reprezentarea unor piese pe al căror afiș ar trebui scris „Intrarea interzisă tinerilor sub 16 ani”.

Dramaturgia actuală a țărilor socialiste constituie o sursă insuficient valorificată de piese care pot îmbogăți repertoriile noastre cu o problematică majoră, cu idei și sentimente ale oamenilor înaintați, constructori ai lumii noi, socialiste. Unele piese de rezonanță socială majoră din contemporaneitate ar putea sta în atenția conducătorilor de teatre în munca lor de îmbunătățire a repertoriilor, ca *Dosarul Oppenheimer* de Hainar Kipphardt, *Unătoarea regală a soarelui* de Peter Shaffer, *Paolo Paoli* de Arthur Adamov, *Moartea guvernatorului* de Leon Krucskowski, *Viața închipuită a gunoierului Auguste Geai* de Armand Gatti — și altele care au definit momente însemnate în mișcarea teatrală contemporană și pe lângă care nici un om de teatru nu poate trece indiferent, dacă e animat de dorința de a comunica spectatorilor un ecou al conștiinței epocii noastre, de a le stimula gîndirea și simțirea. Piesele facile, care amuză pentru moment și atrag ușor un public mai puțin evoluat și dornic de distracție, își au rostul lor, dar ele nu pot constitui curentul principal, temelia repertoriului unui teatru. Din păcate însă, persistă încă la unele teatre tendința spre un repertoriu ușor, în care domină divertismentul și se ocolesc „piesele cu probleme”. Apare în unele proiecte și tendința contrară, de a se alcătui un repertoriu prea complicat, lipsit de o bază realistă de realizare în colectivul respectiv și care nici nu-și găsește o mare receptivitate în publicul larg.

Ce criterii au călăuzit conducerea Teatrului de Stat din Bîrlad, cînd a înscris în repertoriu *Neînțelegerea* de Camus, *Henric IV* de Pirandello, alături de *Despot Udă* de V. Alecsandri și *Moartea unui artist* de Horia Lovinescu? Neclare apar și argumentele înscriserii în proiectul Teatrului de Stat din Brașov a unor piese ca *Requiem pentru o călugăriță* de Albert Camus, după Faulkner, *Regele moare* sau *Foamea și setea* de

Eugen Ionescu. La Teatrul de Stat din Petroșeni intrăm în propuneri: *Lungă călătorie în noaptea* de O'Neill, *Avram Ianu* de Blaga, *Atrizii* de V. Eftimiu, *Marele Romulus* de Dürrenmatt. Pentru ce fel de public și cu ce mijloace artistice va realiza teatrul un astfel de repertoriu și în ce măsură crede conducerea teatrului că acest repertoriu corespunde sarcinilor sale educativ-artistice?

Există o îndrăzneală creatoare, bazată pe cunoașterea adâncă a realității, a scopurilor și mijloacelor pentru realizarea unor acțiuni; există însă și o falsă îndrăzneală, care nu poate fi decât dăunătoare, în orice domeniu s-ar manifesta ea.

La Teatrul „Barbu Delavrancea” actualitatea e reprezentată prin *A doua împușcătură* de Robert Thomas și *Rădăcini* de Arnold Wesker, ceea ce, pentru educarea socialistă a maselor de spectatori din regiunea București, trebuie să recunoaștem că e cam puțin. Dar mai sînt și alte teatre în al căror repertoriu tematica socialistă e aproape inexistentă

Conducerile teatrelor ar trebui să-și reexamineze propriile propuneri în raport cu sarcinile culturale ale colectivelor pe care le conduc și în raport cu condițiile reale de lucru, pentru a-și alcătui un repertoriu realist în substanță și în concepție, capabil să contribuie efectiv la educarea socialistă a spectatorilor.

În opera de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste a maselor, avem nevoie nu numai de piese care să nege trecutul, demascînd orînduirea bazată pe exploatarea omului de către om, ci, mai ales, de opere care să afirme cu convingere noul, opere care să înfățișeze procesul de construire a societății fără clase, demonstrînd forța vie, activă a umanismului socialist, principiu de bază al societății noastre.

Succesele de pînă acum și stadiul de dezvoltare la care a ajuns teatrul nostru obligă conducerile teatrelor la o creștere a responsabilității față de întreaga activitate a instituțiilor pe care le conduc, începînd cu alcătuirea repertoriului. Responsabilitatea deplină pentru alcătuirea repertoriului nu înseamnă renunțarea la criteriile ideologico-artistice, la partinitatea comunistă, la orientarea educativă în activitatea artistică, ci, dimpotrivă, întărirea spiritului de răspundere, a consecvenței principiale.

Lărgirea repertoriului, care va continua desigur și de acum înainte, înseamnă lărgirea posibilităților oferite publicului de a cunoaște tot ce e mai valoros în cultura teatrală contemporană și clasică, pe baza unei selecții operate cu discernămint critic, și nicidecum preluarea în bloc a oricăror producții străine, indiferent de calitatea și de conținutul lor. Cînd cei mai buni oameni de teatru din țările capitaliste luptă în condiții grele pentru un repertoriu de calitate, de orientare umanistă și de prestigiu cultural, ni se pare cu totul anacronic și absurd ca unii oameni de teatru de la noi, în condițiile sprijinului substanțial acordat de stat și ale unității de gândire și de idealuri cu poporul, să tindă înapoi, spre un teatru comercial, de factură facilă și cu o orientare confuză.

Axa principală a repertoriului o constituie dramaturgia națională, izvorită din viața și năzuințele poporului nostru, din lupta sa din trecut și de azi pentru realizarea idealului său înaintat de viață, de libertate, demnitate și progres. Teatrele noastre au datoria de a contribui din toate puterile la crearea și dezvoltarea acestei dramaturgii, socialiste, contemporane.

O sarcină de seamă a teatrelor noastre este educarea tinerei generații, a cetățenilor de mîine ai patriei noastre socialiste. Teatrele au datoria de a înscrie în repertoriul lor acele piese care să poată contribui la educarea tinerilor spectatori în spiritul patriotismului socialist, în spiritul înaltelor principii ale eticii comuniste, în spiritul umanismului socialist, al ideilor de pace și progres.

Avem convingerea că angajamentele vor fi duse la îndeplinire și că noile propuneri, de definitivare a repertoriului pentru stagiunea 1965—1966, vor răspunde cerințelor legitime pe care poporul și partidul nostru le adresează teatrului în primul an al Republicii Socialiste România.